

Mišji oče in mati sta se spoštljivo postavila spredaj, njuni trije otroci so pokorno stali za njima in se priklanjali mogočnemu kralju. Kralj je dal roke v bok in pozorno poslušal mišjega očeta, ki mu je pripovedoval o usmiljeni Milenki. Prosil je, naj bi milostljivi kralj sklical vse svoje podložne, pregnal z njimi tujega kralja in povrnil dobri Milenki srečne dneve.

»Dobro!« je rekel nazadnje. »Ti boš glavni vojskovodja. Skličiči v mojem imenu vse miši, velike in male! Tega tujca bomo že pregnali.«

Preden je minil dan, je bilo zbranih na milijone miši, velikih in malih. Vsa mišja vojska se je napotila prot tujemu kralju.

Bil je to sprevod, kakršnega svet še ni videl. Po poti je postajal še vedno večji, kajti od vseh strani so še vedno prihajale nove mišje trope.

Naletele so na tujega kralja blizu morja. Napadle so njegovo vojsko ponoči, pregrizle najprej vezi ujetemu kralju in njegovim vojakom, a nato so lezle na sovražne vojake in jih grizle, kjer so mogle.

Sovražniki se pred temi majhnimi sovražniki niso mogli uspešno braniti. Ker se niso mogli drugače rešiti, so poskakali v morje, kjer so vsi potonili.

Ko so bili vsi sovražniki mrtvi, je pristopil mišji kralj k Milenkinemu očetu in mu rekel:

»Vrni se v svoje kraljestvo, a za našo pomoč se zahvali Milenki, nas pa nikar več ne preganjaj!«

In tako se je zgodilo. Kralj je hotel mišjega kralja vzeti s seboj. Obljubil mu je zlat gradič in najboljšo hrano, a ta mu je rekel:

»Tvoje ponudbe ne morem sprejeti, kajti potem bi ne bil več kralj, ampak jetnik. A meni je ljubša svoboda, združena z nevarnostjo, kakor suženjstvo v zlatu. Samo to te prosim, ne preganjaj nas več! Pomisli vedno to, da lahko tudi najnižji najvišjemu včasih pomaga!«

Od tega časa si noben sovražnik ni več upal napasti kraljestva, kjer je vladala Milenka s svojimi starši, kajti raznesla se je vest, da na mejah čuva mišji kralj, ki bi vsakega sovražnika ravno tako pogubil, kot je pogubil tujega kralja.

Prevel R. Ž.

F. Carpenter

Miško

V daljni malo poznani deželi je nedavno živel deček, ki mu je bilo ime Miško. V borni iz hrastovih hlodov zgrajeni koči je zagledal luč sveta. V tej hišici z dvema sobama je srečno živel pri svojih starših do osmega leta.

Njegova roditelja sta imela okoli kočice kos vrta in nekaj njivic v bližini. Pridno sta obdelovala svojo kmetijico ter pridelovala toliko, da sta se mogla pošteno preživljati. Preostanek vsakoletnega pridelka sta sproti prodajala v bližnjem mestu, tako da se je maloštevilni družinici v dobrih letinah razmeroma še dobro godilo.

Pa so prišli hudi časi v deželo. Izbruhnila je dolgotrajna vojna in Miškov oče je moral odriniti pod zastavo branit domovino. Mišku je bilo tedaj osem let. S postarno bolešno materjo je željno pričakoval, kdaj se bo vrnil očka. Vojske pa ni bilo konec in dobrega očeta ni bilo od nikoder. Tedaj je zadela deželo nova nesreča. Več mesecev ni bilo nikakršnega dežja in žitna polja zaradi hude suše niso mogla obroditi. Trava in posevki so bili požgani od silne pripeke in ubogi kmetje so ostali brez žita in kruha. Kdor je imel v kašči kaj stare zaloge, je še za silo životaril, gorjé pa tistim, ki so bili brez denarja in prihrankov! V deželi je zavladala lakota

in vsakršno pomanjkanje. Obubožani vaščani so se jeli seliti iz žalostnih domov in odhajali drug za drugim s trebuhom za kruhom. Tudi Miškova mati je mislila na to, da bi šla po svetu. Pa jo je prehitela smrt in jo rešila nadaljnjega trpljenja. Neko ledeno zimsko jutro so jo odnesli na samotno vaško pokopališče.

Dobrosrčni sosedje so sprejeli osirotelega Miška v svojo sredo in odinili z njim po božjem svetu. Peš so hodili po zaprašenih cestah ure in ure, dokler niso nazadnje dospeli do železniške postaje. Slišali so, da so dobri bogati tujci pripeljali preko morja velike zaloge živeža in obleke, da bi pomagali stradajočemu prebivalstvu.

Kolikšne množice ljudi so se gnetle na železniški postaji! Tudi iz drugih vasi so namreč pripotovali izstradani ljudje, da bi si v širnem svetu poiskali dela in jela. Moški in ženske in otroci vsake starosti so se preivali na železniški postaji med culami in zaboji.

Miško dotlej še ni bil videl železnice. Radovedno je ogledoval ljudi, prtljago in velike vozove. Vse mu je bilo novo in zanimivo. In ko so ljudje navalili drug preko drugega na železniške vozove, je nehote tudi Miško zašel z drugimi vred na vlak. Šele v natrpanem vozu je spredel, da je med samimi tujimi ljudmi: zgrešil je bil dobre sovaščane in pomotoma stopil na napačen vlak. Ustrašil se je, ko se je znašel med tujci, a kmalu se je sprijaznil z usodo, ko ga je železni stroj med živahnimi razgovori potnikov nesel naprej in naprej preko prostrane pokrajine. Nazadnje se je vlak ustavil in Miško je z drugimi vred izstopil.

Mesto, v katero se je pripeljal, pa ni bilo tisto, v katerem so bogati tujci razdeljevali živila in obleko. Namesto v obljubljenem mestu je Miško prišel v ogromno prestolno mesto tiste dežele. In v tisti prestolnici je živel na stotisoče ljudi že od prejšnjih časov, zdaj pa jih je dopotovalo tja še novo ogromno število iz vasi in naselij vse brezokrajne dežele. In gorjé! V prestolnici ni bilo niti strehe niti hrane za tolikšne množice ljudstva.

Miško se je kmalu znašel v družbi izgubljenih otrok, ki so bili prav tako brez doma kakor on. Vse dolge ledene dneve je z njimi vred taval po brezkončnih mestnih ulicah in širokih vežah velikanskih mestnih palač. Tropoma so dečki pohajali po ulicah in prosili kruha, ponoči pa so se stiskali na hišnih pragovih in se skrivali po raznih varnih zakotjih.

»Kako rad bi bil spet doma.« je pogosto rekel sam pri sebi Miško. Spominjal se je, kako lepo je bilo sedeti doma za družinsko mizo. Kako izborno zelenjadno juho je kuhala njegova mati! Kako sladak je bil črni kruh, ki ga je imel vsakokrat pri zajtrku. Kako toplo mu je bilo, ko je srkal medli, kadeči se čaj skozi košček trdega sladkorja! Velika štirioglasta peč iz opeke je stala v leseni domači hiši. V mrzlih nočeh je Miško najrajši spal na tisti ravni peči pod nizkim stropom. Deček se je spomnil tiste tople peči, ko je neki večer s prijatelji zagledal pred seboj veliko kad za varjenje katrana, ki je stala na ulici.

Popravljači cest so rabili tisto črno lepljivo snov, da so z njo zadelavali luknje na državni cesti. Ogenj pod železno kadjo je bil ugasnil. Katran je bil trd. A vendarle je bil še topel. Otroci so splezali v kad in se stisnili drug k drugemu. Veseli so bili toplote v kadi tisto ledeno zimsko noč.

»Koliko dobrih ljudi je na svetu!« je nekajkrat dejal Miško Saši ali Vanji, svojima najboljšima prijateljema med izgubljenimi otroki. »Babica mi danes ni dala samo juhe, ampak tudi velik kos kruha.«

Vsi dečki so poznali staro žensko, o kateri je Miško govoril. Kadar koli je imela kak prigrizek, vselej ga je delila z njimi. In še mnogo drugih

je bilo, ki so bili prav tako usmiljeni kakor ona. Pogosto so dobili kak drobec od zalog na trgu.

Miško je včasih tudi kaj malega pomagal pri delu, da si je tako, zaslužil kak grižljaj. Ob neki priložnosti je našel v visoki travi v mestnem nasadu zavoj vžigalic. In prodajal je posamič škatlice. Hotel si je prislužiti nekaj denarja, da bi si mogel kupiti kruha.

Dnevi so postajali vse hladnejši. Snega je bilo več in več. Miško je drgetal. Obleka se mu je obnosila in ostri zimski vetrovi so mu začeli pihati skozi razpore. Neka ženska mu je dala star plašč. Ta je bil sicer več ko prevelik zanj, a mu je le prikrl borne cunje. In neki čevljar mu je pomagal zakrpati čevlje.

Po srečnem naključku je deček nekje našel zavrženo volneno kučmo. Ta je bila obrobljena z ogoljeno ovčino in ni imela ene ušesnice. Pa je prebrisani fant pridno obračal kučmo, tako da mu je pokrivala zdaj eno, zdaj drugo uho. Na ta način se je obvaroval pred ozeblinami.

Tako je Miško prebil ledeno severno zimo. Pogosto je prezebal. Lakota mu je prešla v navado. Shujšal je in oslabel. In potem je nekega spomladanskega dne obolel.

S težavo se je vlekel po cestnem tlaku. Utrudil se je, a glava mu je bila razgreta in omotična. Nazadnje je obsedel na pločniku in se naslonil na železno ograjo, ki je zapirala vhod v mestni park. Tam je trdno zaspal.

Takega je našel mestni stražnik. Ta je nalahno dvignil drobnega najdenčka v naročje in ga odnesel. Ko se je Miško prebudil, je komaj verjel lastnim očem. Ležal je v topli postelji. In ta je bila pokrita z volneno odejo.

Nekdo mu je prinesel skodelico kadeče se vroče juhe.

»Kje pa sem?« je vprašal Miško človeka, ki je stal ob njegovi postelji.

»V zavetišču za izgubljene otroke, golobček,« mu je odvrnil človek prijazno. »Tu se boš lahko naspal in najedel. Tu boš dobil tudi toplo obleko.«

»A Saša in Vanja in vsi drugi? Tudi oni potrebujejo vse to,« je zaihtel Miško, ki se je na mah domislil svojih prijateljev, ki so bili ostali na cesti.

»Tudi zanje je prostora tukaj,« je odgovoril prijazni neznanec in se nasmehljaj spričo dečkovega radovednega obraza.

»Ne bo dolgo, ko bomo imeli taka zavetišča za vse naše otroke, ki so brez doma.«

Miško je vzdihnil od sreče. Nič več mu ne bo treba pohajati po cestah in si iskati hrane. Nič več mu ne bo manjkalo udobne obleke. Res, komaj je mogel verjeti, da ne bo več dosedanji potepenček.

Iz angleščine prevel G. K.

Svjatoslav

Miha sopiha

*Miha sopiha
čez klance in griče:
tamle za hribom
ga mamica kliče.*

*Miha sopiha,
ne more hoditi,
treba ga je še
na rokah nositi.*

*Klanci in griči —
po več jih je hkrati
Miha je truden
in hoče jokati.*

*Mamica dobra
pristopi iz daljine,
klanci in griči
so same ravnine.*